

Podobenství o hřivnách zná snad každý. Pán odešel a na jeho služebnících teď je, aby se o všechno starali, než se vrátí. Brzy jim to asi začalo připadat jaksi dlouhé. Pro lidi, kteří čtou bibli a znají Ježíšova podobenství, nebude nijak překvapivé, že se tím pánem může myslet sám Kristus Ježíš, zatímco služebníky, kteří teď mají všechno na starost, jsme my. On to tu načil (totiž blížící se nebeské království) a my teď máme jeho práci na starost, dokud se nevrátí.

Když se vás někdo zeptá, těžko se to vysvětluje. Pán odešel, ale my moc nevíme kam ani na jak dlouho, ba ani proč. Z biblických podobenství víme jen tolik, že se vrátí. A že jeho návrat bude spojen se soudem. A s pozváním na velikou hostinu (jenže asi ne pro všechny). Doté doby mají služebníci práci, kterou jim svěřil, než odešel.

Za nějaký čas se v podobenství pán vrátil. Teprve teď služebníkům pořádně dojde, co to vlastně měli za úkol a co to jejich pán (i s jejich pomocí) chystal. Pán, jenž se vrátil z předlouhé cesty, teď všechny pozve, aby se s ním radovali, a pozve dokonce i služebnictvo. Bude hostina, ale taková, již není rovno.

Ale tak daleko nás vyprávění ještě nepustí, děj přibrzdí ve chvíli, kdy pán teprve zjišťuje, co v jeho nepřítomnosti služebníci dělali a jak šafařili se svěřeným majetkem. Jak si tak to podobenství čteme – čteme ho ve chvíli, kdy se pán ještě nevrátil – zjišťujeme, že se do obrazu svěřeného majetku, s nímž mají služebníci dobře hospodařit, vejde vlastně celý život, jímž jsme my lidi obdarováni.

Každý z nás jsme dostali život. V podobenství se tomu, co jim pán při odchodu svěřil, říká hřivny, což je docela slušná hromada drahého kovu, jaká by se do peněženky nikomu nevešla.

Na první poslech by člověk skoro řekl, že ten, co dostal pět hřiven, na tom je mnohem líp než ten, který dostal jenom jednu (a že to není

spravedlivé). Jenže to není tak jisté: dostali ty hřivny do správy, nikoli darem: a dostanete-li na starost pět hromad starostí (byť vzácných a krásných), není tak jisté, že jste na tom líp než ten, který se stará jen o jednu. Ale že se tu mluví o hřivnách, dodejme, že ani ta jedna nebyla zrovna málo. I jedna jediná hřivna byla sama o sobě dost drahocenná anebo dost těžká – podle toho, z které strany se na to podíváte.

Dostali jsme život, každý jsme zcela neopakovatelně jedineční (tak různé ty svěřené hřivny jsou), do peněženky se nám to za žádných okolností nevejde (život je neskonale víc); a vnímáme ten život jako cosi tuze drahocenného nebo jako cosi tuze těžkého – podle toho, z které strany se na to člověk podívá.

Bůh obdarovává lidi životem (a je to dar drahocenný, do peněženky se nikomu nevejde). Všem bylo cosi svěřeno, každému trochu jinak.

Každý lidský příběh je originál (i když jsou si ty originály občas v něčem podobné). Každý jsme originál a biblické podobenství to vlastně potvrzuje: každému bylo svěřeno něco jiného a každý z těch pověřených služebníků zareagoval jinak a každý se svěřeným jménem jinak naložil. Tak jako každý člověk dostane do péče svůj vlastní život a pak s vlastním životem lidé nakládají dost rozmanitě.

Je-li lidský život tou hřivnou, kterou služebníci dostali do péče, pak je člověk právoplatným správcem svého vlastního života, avšak není jeho majitelem. Však si taky nikdo svůj vlastní život nevyrobil ani nekoupil, to prostě není v našich silách ani možnostech. Všichni jsme život přijali a máme ho jen na čas. Asi tak, jako když pán (než odešel) svěřil služebníkům do správy svůj majetek. Až se vrátí, zeptá se, jak s tím svěřeným jménem naložili.

Četli jsme, co dělal první, co druhý a co třetí služebník. Je-li v podobenství něco překvapivého nebo až nepochopitelného, pak pánovo jednání po návratu: vezmeme-li v potaz, jak velikou hodnotu jim svěřil, je zarážející, že pochválil zrovna ty služebníky, kteří s jeho majetkem jednali tak, jako by byl jejich vlastní.

A že teď nemluvíme o majetku, ale o životě, který lidem Bůh svěřil,

upřesněme, že pochválil ty, kdo s vlastním životem nakládali co nejodpovědněji.

Jenže jak ta odpovědnost za vlastní život podle podobnosti vypadá: žít doopravdy odpovědně a dobře znamená dát do oběhu a sdílet, to co je na životě krásné a cenné a jedinečné. Sdílet znamená podělit se s druhými lidmi. Dělit se o radost, o štěstí, o dobré očekávání, stejně jako jim svěřujeme trampoty nebo úzkosti.

Každý jsme jiný a nakládáme se životem jinak – to, co nám Bůh svěřil, je originál –, a přece by se našlo něco, co je všem společné. Společně přinejmenším prožíváme běh času (a tvrdívá se, že čas jsou peníze). U sluhů s hřivnami to vypadá, že právě tam, kde svůj čas máte k dispozici pro někoho druhého, je váš (i jeho) život bohatší. Děje se toho víc. Když jej máte jenom pro sebe, uběhne samozřejmě také. A máte pokoj, jako když kdosi svěřenou hřivnu zakopal. (Měl pak pokoj? Těžko říct, co by vám o tom sám řekl.)

První dva přinesli pánovi jiných pět hřiven a jiné dvě hřivny, protože ty svěřené dost odvázně dali do oběhu (což je vždycky riskantní). Je to riskantní úplně stejně, jako když někdo čas svého života znovu a znovu vynakládá pro někoho jiného. Vždyť musíte už napřed počítat s tím, že vám to nikdo nevrátí (a možná ani náznaku vděku se nedočkáte). Oč opatrněji si počínal ten třetí, když svěřenou hřivnu hlídal a nedal z ní nikomu ani haléř. Neriskoval, volil bezpečí.

Byl na to vlastně docela hrdý. Zatímco první dva mluvili docela krátce, když je pán povolal, tady ten třetí přišel s dlouhým projevem. Vylíčil, jaký respekt k pánovi chová, jak si to s ním nechtěl rozházet a jak se zabezpečil pro jeho příchod. Nic nezanedbal. Nic nepokazil. Nikdy. Tak jedná odpovědný člověk, míní ten třetí.

Je-li to tak, že je svěřenou hřivnou možno rozumět život, pak je řeč třetího služebníka dost smutná. Jen si ho poslechněte, co říká: rozhodně od pána nedostal radost, nýbrž břemeno, tedy aspoň to tak vidí. Nedostal do správy vzácný dar, byla to pro něj ukrutná přítěž. Ale on ji zvládl: se zaťatými zuby a se sklopenýma očima přečkal darovaný čas, prošel darovaným světem, ničeho se nedotkl, nic nezměnil, nedal,

neriskoval, nezískal. Teď tu stojí před pánem, všechno má v pořádku, nikomu nic nedluží. “Hleď, Pane, vrátím ti přesně to, cos mi svěřil.” Je to nedotčené. Je to, jako by toho nikdy nebylo.

Tenhle jediný služebník směřuje do pláče a skřípění zubů. Tak dobře to myslel a provedl, a pán ho označil za zbytečného. Jenže život jaksi nejde seřadit do kolonek „má dát“ a „dal“ a libovat si, když to vychází. “Tady ti, Bože, vrátím přesně tolik, kolik ti patří.” Účetně to snad vypadá v pořádku, ale trochu zpod té hrdosti vykukuje smutek. A pán přece nežádal, aby služebník vedl život, kdy nula od nuly pojde, ale něco víc.

Život je svěřené bohatství. Někdo to vnímá jako obdarování a radost (ač k tomu patří hromada strastí, smutku a starostí, ty však nepřeváží). Někdo život chápe spíš jako břemeno, skoro neúnosné, těch starostí, smutku a strastí, všechno jenom pro zlost (a radosti z Božího daru byste se nedořezali).

Evangelium nabízí možnost dívat se na vlastní život takhle: život je cesta, po níž toho času jdeme. Starostí a smutku cestou potkáme habaděj, ale ta nádhra, že tudy vůbec můžeme jít, že na té cestě nejsme sami, že nás někdo drží za ruku, když se bojíme (údolí stínu smrti nevyjímaje); že nejsme odsouzeni k pekelným trestům, budeme-li riskantně šafařit se svěřenými hřivnami tak, aby bylo naděje a radosti na rozdávání (a nezapomeňte rozdávat, lidi jí mají poskrovnu) – přece by byla strašná škoda to zabalit: “Jaks mi to dal, Bože, tak ti to vrátím, k ničemu mně to nebylo. Báł jsem se, že když to bohatství jen tak pustím mezi lidi a do všedních dnů, že už se mi nevrátí a nebudu mít co ti předat. Báł jsem se tě, jak přísný jsi... To strach mi tak velel.” Jenže pán odpověděl: “Proč ses tedy aspoň neobrátil o radu k někomu, kdo to se životem umí líp?”

Takhle učí evangelium, abychom se dívali na život. To s tím třetím služebníkem byla ukázka, jak to nedělat. Život je cesta, po níž toho času jdeme (starostí a strastí je cestou habaděj, copak o to, a odpovědnost nás tíží veliká), ale na jejím konci je pozvání k veliké slavnosti: “Pojďte přece dál, pojdte slavit a radovat se.” A je-li tomu tak, žijme jako hosté pozvaní a toho času putující na velikou slavnost.